

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ
PAŽYMA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS CENTRŲ ĮSTATYMO NR. IX-2395
PAKEITIMO ĮSTATYMO (TAP Nr. 22-1503; TAIS Nr. 22-1985(2))

2022-09-09 Nr. NV-2609

Vilnius

Projekto rengėjas – Kultūros ministerija.

Projekto tikslas: išsamiau reglamentuoti kultūros centrų sistemą, kultūros centrų teisinį statusą, tinklą, valdymą, veiklą, finansavimą, kultūros centrų veiklos valstybinio valdymo reguliavimą, vadovų darbo santykius bei kitus, su kultūros centrų veikla susijusius, santykius.

Dabartinė situacija. Galiojantis kultūros centrų įstatymas yra priimtas 2004 m. Dabartinis kultūros centrų teisinis reglamentavimas neatitinka vykdomos veiklos bei teikiamų kultūros paslaugų įvairovės, todėl būtina aiškiau apibrėžti, papildyti bei nustatyti naujas kultūros centrų funkcijas, kurios atitiktų šių dienų kultūros centrų teikiamas paslaugas kultūros, socialiniais ir švietimo (edukacijos) aspektais.

Įstatymo projekto rengimo metu Kultūros ministerijos užsakymu buvo vykdomas „Kokybinis kultūros centrų tyrimas“, į kurio pateiktas įžvalgas ir rezultatus buvo iš dalies atsižvelgta.

Esmė: siūloma:

- patikslinti šio įstatymo sąvokas „kultūros centras“, „mėgėjų menas“, „mėgėjų meno kolektyvas“, papildyti naujomis bei atsisakyti perteklinių;
- nustatyti, kad kultūros centrų tinklą sudaro Lietuvos nacionalinis kultūros centras; savivaldybių kultūros centrai ir kiti kultūros centrai;
- nustatyti savivaldybės kultūros centrų tinklo formavimo kriterijus; įtvirtinti nuostatas, kad savivaldybės ir kitas kultūros centras turi vykdyti ne mažiau kaip pusę Įstatymo 5 str. išvardintų 14 funkcijų;
- įtvirtinti Lietuvos nacionalinio kultūros centro funkcijas (*pvz. įgyvendinti valstybės kultūros politiką kultūros centrų, istorinės atminties įprasminimo ir aktualizavimo srityse ir kt.*);
- savivaldybių kultūros centrų funkcijas papildyti nuostatomis, atliepiančiomis šių dienų poreikius: (*pvz. įgyvendinti iniciatyvas, skirtas Lietuvos tapatybės ir tradicijų išsaugojimui, istorinės atminties aktualizavimui užtikrinti, stiprinančias vietas ir regiono kultūrinį savitumą, skatinančias pilietiškai aktyvios bendruomenės ugdymą; įgyvendinti iniciatyvas, skirtas vietos bendruomenę įsitraukti į socialines iniciatyvas meninėmis ir kūrybinėmis saviraiškos formomis ir kt.*);
- atsisakyti savivaldybių kultūros centrų akreditavimo ir jų skirstymo į atskiras kategorijas (aukščiausią, pirmą, antrą ir trečią);
- įtvirtinti nuostatas dėl savivaldybės kultūros centro vadovų kadencijų (gali būti skiriamas be konkurso antrajai penkerių metų kadencijai); patikslinamos sąlygos, kurioms esant vadovas būtų nelaikomas nepriekaištingos reputacijos, jas siejant su Valstybės tarnybos įstatyme įtvirtintu reguliavimu;
- atsisakyti šiuo metu galiojančių nuostatų, įpareigojančių valstybės ir savivaldybių kultūros centruose sudaryti kultūros centro tarybą;
- reglamentuoti kultūros centrų veiklos valdymą;
- patikslinti Kultūros centrų tarybos, veikiančios prie Kultūros ministerijos kaip kolegialios, patariamąjo balso teisę turinčios institucijos, teisinį reglamentavimą;
- patikslinti nuostatas, susijusias su kultūros centrų finansavimu ir kt.

Numatyta, kad šis Įstatymas įsigaliotų 2023 m. sausio 1 d. (iki 2022 m. gruodžio 31 d. kultūros ministras priima įgyvendinamuosius teisės aktus).

Atitiktis Vyriausybės programai: įgyvendina 2.4.7 veiksmą „Parengti ir priimti Kultūros centrų įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymo projektą, siekiant tikslinti teisinį reglamentavimą, susijusį su kultūros centrų atliekamomis funkcijomis, aktualizuoti kultūros centrų teikiamas paslaugas“ (įvykdymo data 2022 II ketv.)

Derinimas.

- ✓ Be pastabų suderinta su Ekonomikos ir inovacijų ministerijai ir Užsienio reikalų ministerija.
- ✓ Dėl pastabų, gautų iš Teisingumo ministerijos (dėl pavedimo Vyriausybei priimti įgyvendinamuosius aktus), Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos (dėl sąvokų patikslinimo), Vidaus reikalų ministerijos (dėl savivaldybių tarybos ir savivaldybių administracijos vykdomų funkcijų atskyrimo), Lietuvos savivaldybių asociacijos ir Lietuvos kultūros centrų asociacijos (dėl įpareigojimo kultūros centruose sudaryti Kultūros centro tarybą), asociacijos „Kultūros savivaldos kolegija“ (dėl siūlymo, kad kvalifikacinius reikalavimus, kas gali dirbti kultūros centre, tvirtintų kultūros ministras), Lietuvos nacionalinio kultūros centro, asociacijos „Nacionalinė kūrybinių ir kultūrinių industrijų asociacija“, į kurias buvo neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies, parengta derinimo pažyma.
- ✓ Pastabos, gautos iš Finansų ministerijos (dėl funkcijų, susijusių su įstaigų planavimo dokumentais), Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (dėl leidimo vadovui dirbti kitą darbą išdavimo) rengėjų teigimu buvo suderintos darbo tvarka.
- ✓ Papildomai Įstatymo projektas derintas su Kultūros centrų taryba, veikiančia prie Kultūros ministerijos, taip pat papildomai gautos pastabos iš Etninės kultūros globos tarybos.

Dalykinio vertinimo išvada:

- Teikiamas projektas tikslintinas atsižvelgiant į Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas ir pasiūlymus, pateiktus išvadoje Nr. NV-2608.
- Siūlome Projektą svarstyti tarpinstituciniame pasitarime.

Socialinės politikos grupės patarėja

Nomeda Poderienė

Nomeda Poderienė, tel. +37052098616; +37066842367, el. p. nomeda.poderiene@lr.lt